

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า
เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA

โดย

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2555

เสนอ

กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

1. ชื่อโครงการ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA

2. หลักการและเหตุผล

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญพืชหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทย เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาหาร เพื่อบริโภคหลากหลายชนิด ซึ่งในปัจจุบันมะพร้าวมีความสำคัญในภาคอุตสาหกรรม มีการส่งออกในหลากหลายผลิตภัณฑ์ ตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ปี 2553 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะพร้าว 1.45 ล้านไร่ แต่ในปัจจุบันปี 2555 มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว 1.33 ล้านไร่ เกษตรกร 332,000 ครัวเรือน ผลผลิตรวม 1.101 ล้านตัน ผลผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 750 กก.ต่อไร่ ผลผลิตมะพร้าวลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่กว่าร้อยละ 50 มีสภาพเป็นสวนเก่า ต้นมีอายุมาก แมลงศัตรูมะพร้าวระบาด เช่น แมลงค้ำหนาม หนอนหัวดำ เป็นต้น ขาดการบำรุงรักษา ทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ และทำให้ผลผลิตมะพร้าวของประเทศลดน้อยลงต่อไปอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคุณภาพมะพร้าวของประเทศไทยมีคุณภาพดีในด้านเปอร์เซ็นต์ของไขมันกะทิในมะพร้าว

ประเทศไทยได้มีการเปิดตลาดนำเข้ามะพร้าวผล เนื้อมะพร้าวฝอย และน้ำมันมะพร้าว ภายใต้กรอบการค้าเสรี AFTA ให้มีการนำเข้ามะพร้าวผล เนื้อมะพร้าวฝอย และน้ำมันมะพร้าว ไม่จำกัดปริมาณด้วยอัตราภาษี 0 % ยกเว้นเนื้อมะพร้าวแห้งอัตราภาษี 5 % ซึ่งเกษตรกรไทยจะได้รับผลกระทบโดยตรงกับการเปิดตลาดนำเข้ามะพร้าวในอาเซียน หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้บริโภค และอุตสาหกรรมมะพร้าวที่มีการส่งออกต่างประเทศ ซึ่งไทยเป็นผู้ผลิต และส่งออกกะทิสำเร็จรูปอันดับ 1 และมีคุณภาพดีที่สุดในโลก โดยมีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 80 รองลงมาคือ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศศรีลังกา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA โดยปลูกต้นมะพร้าวพันธุ์ดีในระหว่างแถวต้นมะพร้าวเก่า และดูแลรักษาต้นมะพร้าวพันธุ์ดีจนกระทั่งอายุ 4 ปี เมื่อได้ผลผลิต จึงตัดโค่นต้นมะพร้าวเก่า เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักการบูรณาการหน่วยงาน โดยกรมวิชาการเกษตรจะจัดอบรมเจ้าหน้าที่ และผลิตต้นพันธุ์มะพร้าวพันธุ์ดี กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรติดตาม และประเมินผลโครงการบริหารจัดการมะพร้าวให้ได้ผลผลิตเพียงพอกับความต้องการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

3. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว โดยการส่งเสริมปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า เพื่อการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิต

4. เป้าหมาย

ส่งเสริมปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป หรือต้นที่ถูกทำลายจากศัตรูมะพร้าว ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ระยะเวลา 6 ปี รวมเกษตรกร 5,000 รายพื้นที่ 25,000 ไร่

5. กิจกรรมและการดำเนินงาน

1) กิจกรรมจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมะพร้าว

ดำเนินการจัดอบรมในเรื่องการปลูก การดูแลรักษา การเพิ่มผลผลิต และการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว จำนวน 50 ราย แบ่งเป็น 4 วัน ดังนี้

วันที่ 1 และวันที่ 2 อบรมเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว รายละเอียดหลักสูตรประกอบด้วย

- สถานการณ์การผลิต และการตลาดของโลก
- การปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนในสวนมะพร้าวเสื่อมโทรม
- การปฏิบัติดูแลรักษามะพร้าว
- การปลูกพืชร่วมในสวนมะพร้าว

วันที่ 3 และวันที่ 4 อบรมเรื่องการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว โดยมีรายละเอียดหลักสูตร ดังนี้

- ศัตรูมะพร้าว และการป้องกันกำจัด
- การผลิตขยายพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ศัตรูธรรมชาติมะพร้าว
- การดูแลรักษาสวนมะพร้าวหลังพบการระบาดของศัตรูมะพร้าว

2) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ / รับสมัครเกษตรกรร่วมโครงการฯ

การประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ที่มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป หรือต้นที่ถูกทำลายจากศัตรูมะพร้าว โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว ปิดประกาศตามสถานที่ต่างๆ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ที่ว่าการอำเภอ ฯลฯ เพื่อให้เกษตรกรผู้สนใจได้ทราบ จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เป้าหมาย ปีละ 1,000 ราย พื้นที่ 5,000 ไร่ จำนวน 5 ปี รวม 5,000 ราย พื้นที่ 25,000 ไร่

3) การฝึกอบรม/ ดูงานเกษตรกร หลักสูตร“การปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า”

ใน 4 จังหวัด เป้าหมาย ปีละ 1,000 ราย จำนวน 5 ปี รวม 5,000 ราย

4) กิจกรรมแปลงส่งเสริมปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า

จัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ต้นพันธุ์มะพร้าว ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเชิงเดี่ยว และค่าขนส่ง ให้แก่เกษตรกรร่วมโครงการ เป้าหมาย ปีละ 1,000 รายๆละ 5 ไร่ รวม 5,000 ไร่ ระยะเวลาตั้งแต่ปี 2557 – 2561 รวม 5 ปี จำนวน 5,000 ราย พื้นที่ 25,000 ไร่ ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรคัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1.1) เกษตรกรมีสวนมะพร้าวอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร
- (1.2) สวนมะพร้าวมีอายุไม่น้อยกว่า40ปีโดยพิจารณาสวนมะพร้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่ำ
- (1.3) สวนมะพร้าวที่ถูกทำลายโดยศัตรูมะพร้าว
- (1.4) พื้นที่ปลูกมะพร้าวอยู่ในเขตที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว
- (1.5) เป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ หรือสิทธิทำประโยชน์ในที่ดิน
- (1.6) โครงการให้การสนับสนุนเกษตรกรรายละไม่เกิน 5 ไร่
- (1.7) เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ
- (1.8) เข้ารับการอบรม/คูงาน และยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

(2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับเกษตรกรในโครงการฯ จัดทำแผนดำเนินงานแปลงส่งเสริมการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า

(3) สนับสนุนปัจจัยการผลิต จังหวัด/อำเภอดำเนินการจัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ย สนับสนุนเกษตรกรตามช่วงเวลาการผลิตในแผนดำเนินงานแปลงส่งเสริมปลูกมะพร้าว

(4) กรมวิชาการเกษตรจัดส่งต้นมะพร้าวพันธุ์ดีที่ผลิตโดยกรมวิชาการเกษตร และจัดส่งต้นมะพร้าวพันธุ์ดี ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

(5) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตามแผนการดำเนินงานแปลงส่งเสริมการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า

5) การบริหารจัดการโครงการ

- (1) ติดตามนิเทศงานจังหวัด/อำเภอ ส่วนกลางติดตามนิเทศงานโครงการระดับจังหวัด อำเภอ
- (2) ติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร จังหวัด/อำเภอติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรร่วมโครงการในเรื่อง การเตรียมพื้นที่ปลูก การปลูก และการดูแลรักษาสวนมะพร้าวของเกษตรกร
- (3) ติดตามประเมินผลโครงการ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

6. ระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี (ปี 2557 – 2562)

(รายละเอียดแผนการปฏิบัติงาน ตามแบบ 1)

7. งบประมาณโครงการ 6 ปี รวม 105,664,000 บาท

งบประมาณสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ เป็นเงินจ่ายขาด ปี 2557-2561 เป็นการส่งเสริมการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า รวม 5 ปี เป็นเงิน 104,004,000 บาท และปี 2562 เป็นการติดตามให้คำแนะนำ สรุปรายงาน เป็นเงิน 1,660,000 บาท รวมงบประมาณ 6 ปี เป็นเงิน 105,664,000 บาท (รายละเอียดงบประมาณ ตามแบบ 2)

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร
- 2) กรมวิชาการเกษตร
- 3) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

9. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกร จำนวน 5,000 ราย นำความรู้ที่ได้รับไปปลูกและดูแลรักษามะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า รวมพื้นที่ 25,000 ไร่ สามารถให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 หลังจากปลูก 7 ปี
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

10. ตัวชี้วัดโครงการ

- 1) เกษตรกรจะมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 750 กก./ไร่ เป็น 1,000 กก./ไร่ หลังจากปลูกแล้ว 7 ปี

เป้าหมายการดำเนินงาน
 โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกมะพร้าวพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า
 เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า AFTA

ที่	จังหวัด	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4		ปีที่ 5		รวม 5 ปี	
		ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่
1.	ประจวบคีรีขันธ์	400	2,000	400	2,000	400	2,000	400	2,000	400	2,000	2,000	10,000
2.	ชุมพร	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	1,000	5,000
3.	สุราษฎร์ธานี	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	1,000	5,000
4.	นครศรีธรรมราช	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	200	1,000	1,000	5,000
	รวม	1,000	5,000	1,000	5,000	1,000	5,000	1,000	5,000	1,000	5,000	5,000	25,000

หมายเหตุ : เป้าหมายการดำเนินงาน โครงการรายจังหวัดพิจารณาเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม